

Beslutningsforslag nr. B 90. Fremsat den 4. februar 1999 af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om sikring af muligheden for et gensplejningsfrit landbrug

Folketinget opfordrer regeringen til i EU

- at arbejde for et øjeblikkeligt forbud for godkendelser af udsætninger og markedsføring af gensplejsede landbrugsafgrøder og fødevarer, jf. Mar del Plata-deklarationen vedtaget af International Federation of Organic Agricultural Movements (IFOAM) i november 1998,
- at arbejde for, at EU's medlemslande får ret til at forbyde udsætning og markedsføring af gensplejsede organismer, samt
- at stemme imod Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.

Bemærkninger til forslaget

Mar del Plata-deklarationen

Det vurderes, at der i dag er tilsået 40 mio. hektar med gensplejsede afgrøder på verdensplan. Det er særligt i udviklingslandene, hvor de multinationale frøfirmaer har let spil, at udplantningen foregår.

Debatten herom var central på den 12. videnskabelige konference i the International Federation of Organic Agricultural Movements (IFOAM), som fandt sted i Mar del Plata, Argentina, i november 1998. Der blev vedtaget følgende deklaration, som i uofficiel dansk oversættelse lyder:

»IFOAM anmoder verdens regeringer og statsadministrationer om øjeblikkelig at stoppe brugen af gensplejsning i landbrug og fødevarerproduktion, fordi den indebærer

- uacceptable risici for den humane sundhed,
- negative og irreversible miljømæssige virkninger,
- frigørelse af organismer, som ikke senere kan fjernes,
- bortfald af ret til at vælge, både for landmænd og forbrugere,
- en krænkelse af landmænds fundamentale ejendomsrettigheder og en trussel mod deres økonomiske uafhængighed og
- fremgangsmåder, som er uforenelige med principperne for bæredygtigt landbrug som defineret af IFOAM.«

Det er ikke muligt at overskue konsekvenserne af udsætning af gensplejsede afgrøder

For det første er den fysiske udbredelse af gensplejsede afgrøder ikke mulig at styre, da planterne naturligt sender pollen til andre marker. For det andet vides det ikke, hvordan de tilførte gener vil sprede sig i nært beslægtede arter, og hvordan de vil udtrykkes på lang sigt under naturens variable forhold, da gensplejsede afgrøder kun har været afprøvet få år. Der er et ansvar forbundet med indtag af gensplejsede fødevarer, for så vidt angår de konsekvenser, dyrkningen af dem har andre steder i verden, og det er Folketingets opgave at tage ansvaret for disse konsekvenser. Brugen af gen-

splejsning skal ikke afgøres af borgernes indkøb under hensyntagen til pris og udbud.

Folketinget kan ikke forhindre tilladelser til at udsætte og markedsføre gensplejsede afgrøder under de nuværende EU-regler

Direktiv 90/220/EØF regulerer både forsøgsudsætning og markedsføring af levende genetisk modificerede organismer (GMO), der udgør eller indgår i produkter. Direktivets bestemmelser om markedsføring finder imidlertid ikke anvendelse på genmodificerede organismer, som reguleres af produktlove. Det gælder bl.a. genetisk modificerede levnedsmidler, som er reguleret efter Rådets forordning nr. 258/97 om nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser.

Bege regelkomplekser anvender EU's komitéprocedure IIIa, som gør det umuligt at forhindre en markedsføringstilladelse i at blive vedtaget, hvis Kommissionen og ét land ønsker det, idet det forudsætter enstemmighed i Ministerrådet, hvis Kommissionens indstilling om godkendelse skal kunne forkastes.

Kommissionens forslag til ændring af de nuværende EU-regler løser ikke de grundlæggende problemer

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer vil ganske vist ændre komitéproceduren fra IIIa til IIIb, således at et simpelt flertal i Ministerrådet kan forhindre en markedsføringstilladelse. Ændringsforslaget åbner imidlertid samtidig mulighed for i ikke nærmere bestemt omfang at overflytte forsøgsudsætninger og markedsføringstilladelser af produkter til produktlovgivninger, som i flere tilfælde anvender komitéprocedure III a, og ændringsforslaget åbner stadig ikke mulighed for, at de enkelte lande kan forhindre markedsføring i det pågældende land af principielle grunde.

Ændringsforslaget indeholder endvidere en række forringelser:

- 1) direktivets anvendelsesområde udvides;

- 2) de administrative procedurer i forsøgsudsættningssager og markedsføringssager fremskyndes for nogle produktgrupper, hvilket er betænkeligt i forhold til kvaliteten af vurderingen;
- 3) medlemsstaternes beslutningsprocesser baseres på fælles risikovurdering, hvilket vil svække den danske godkendelsesprocedure, eftersom det er den godkendelsesprocedure, som medtager flest forhold i sine vurderinger;
- 4) sikkerhedsklausulen indskrænkes. Sikkerhedsklausulen giver ifølge gældende regler en medlemsstat mulighed for midlertidigt at begrænse/forbyde brug eller salg af et produkt, der har opnået markedsføringstilladelse efter direktivet, såfremt den blot har »berettiget grund« til at formode, at produktet udgør en risiko for sundhed eller miljø. Dette ændres efter ændringsforslaget til et krav om, at en medlemsstat på baggrund af nye oplysninger eller fornyet vurdering af eksisterende oplysninger skal have en begrundet formodning om, at et produkt udgør en risiko for sundhed eller miljø.
- 5) Kravet om, at produkter, hvor tilstedeværelsen af GMO ikke kan udelukkes, skal mærkes med »kan indeholde GMO«, vil højst sandsynligt føre til, at stort set alt mærkes, dels fordi forurening med GMO-gener altid kan forekomme, dels fordi det er bioteknologiindustriens strategi at sprede de gensplejsede afgrøder, således at GMO findes i mange fødevarer.

Skriftlig fremsættelse

Keld Albrechtsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af muligheden for et gensplejningsfrit landbrug.
(Beslutningsforslag nr. B 90).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.